

ИЗВЕШТАЈ О ДРУГОЈ ФАЗИ ПРОЦЕСА ОБНОВЕ СРПСКИХ ПРАВОСЛАВНИХ СВЕТИЊА НА КОСОВУ И МЕТОХИЈИ У 2006. ГОДИНИ

У складу са Меморандумом о обнови српских православних светиња уништених или оштећених у току мартовског погрома 2004. године, у току 2006. године окончана је друга фаза обнове, у којој су радови изведени на 8 приоритетних објеката СПЦ. У току наредне, 2007. године предвиђено је да се радови, на обнови свих предвиђених објеката, заврше.

У току првих неколико месеци 2006. године, рад је био усресређен на испуњавање финансијских обавеза КСО-а, формирање *Техничке јединице* за подршку у раду КСО-а, припреми програма и буџета за текућу годину, преглед нових Задужења КСО-а, и припрему техничке документације за нове радове.

Заводи за заштиту споменика културе из Србије су у току прве половине године припремили пројекте за обнову предвиђених објеката. Пројекти за обнову су дати на понуду у четири различите рунде тендера, од јуна до октобра.

Први грађевински радови почели су у јулу 2006. године на храму Богородице Љевишке у Призрену. Сви радови предвиђени за ову годину су са успехом реализовани и једино су остали да се заврше грађевински радови на саборном храму Св. Ђорђа у Призрену и зид у Ђаковици, који ће бити реализовани до фебруара 2007. године.

У септембру 2006. године постигнут је договор око техничког надзора на градилиштима. За надзорнике на објектима именовани су представници Покрајинског завода за заштиту споменика културе из Лепосавића арх. Зоран Гарић и арх. Јовица Лукић, као и архитекта Милан Цатић из Пећи. Истовремено су именовани нови чланови Комисије за обнову: са српске стране поред Епископа Теодосија као представника СПЦ у КСО ушла је Мр. Гордана Марковић (директор Републичког завода за заштиту споменика културе из Београда). Са албанске стране у Комисији учествују двојица представника (Министарства културе Косова и Приштинског завода за заштиту споменика културе). На челу Комисије за обнову и даље је остала гђа. Ема Кармајкл, експерт Савета Европе. Техничку јединицу води арх. Франциско Монтанес из Савета Европе.

Радови на обнови у току 2006. године су извођени на следећим објектима СПЦ:

1. Храм Богородице Љевишке, Призрен
2. Саборна црква Св. Ђорђа, Призрен
3. Храм Св. Николе, Приштина
4. Манастир Девич, Србица
5. Храм Ваведења Пресвете Богородице у Белом Пољу код Пећи
6. Стара црква Св. Ђорђа (Руновић) у Призрену
7. Храм Св. Пророка Илије у Вучитрну
8. Храм Успења Пресвете Богородице у Ђаковици

1. ХРАМ БОГОРОДИЦЕ ЉЕВИШКЕ, ПРИЗРЕН

А-ПОПРАВКА ОЛОВНОГ КРОВА

Период извођења радова: јули-септембар 2006. год.

Извођач: Фирма ПЛЕЋЈА 2, Истинић, Дечани

Надзорник радова: Арх. Јовица Лукић, Лепосавић

ОПИС ПОСЛОВА: Постављање оловног кровног покривача преко бочних крила и простора олтара. Интервенција је извршена због крађе већег дела оловног кровног покривача у октобру 2005. год. Крајем 2005. су привремено били постављени водо-отпорни најлони да спрече продирање воде и касније оштећење фресака. Радови на покривању оловом су успешно завршени под надзором арх. Јовице Лукића из Покрајинског завода за заштиту споменика културе из Лепосавића.

Б- РАДОВИ НА КОНСОЛИДАЦИЈИ ЗВОНИКА, ПРИПРАТЕ И ГАЛЕРИЈЕ

Период извођења радова: октобар-децембар 2006. год.

Извођач: ПЛЕЋЈА 2, Истинић, Дечани

Надзорник радова: Арх. Јовица Лукић, Лепосавић

Завршени радови:

- Метална скела око куле звоника
- Радови на чишћењу камена и цигле
- Поправка спојница и пукотина са кречним малтером
- Поправка оштећених површина са кречним малтером при том поштујући површине са фрескама
- Оловни кровни покривач на звонику
- Поправка ограде звоника
- Поправка горње галерије и малтера капеле
- Реконструкција горњег нивоа платформе
- Поправка пода
- Измештање изгореле столарије и надвратника
- Реконструкција дрвене галерије припрате и степеништа
- Застакљивање прозора

Изглед дела крова са кога је украден оловни покривач. Кров је био привремено заштићен најлонским покривачима крајем 2005. год.

Изглед крова након покривања новим оловним покривачем у лето 2006. год

Изглед дела крова са кога је украден оловни покривач. Кров је био привремено заштићен најлонским покривачима крајем 2005. год.

Изглед крова након покривања новим оловним покривачем у лето 2006. год

Изглед горњег дела звоника пре реконструкције и консолидације

Изглед звоника након завршене реконструкције и консолидације

У току наредне године предвиђена је опсежна санација живописа у сарадњи домаћих српских експерата и страних експерата из Грчке и Италије.

2. САБОРНА ЦРКВА СВ. ЂОРЂА, ПРИЗРЕН

РАДОВИ НА ОБНОВИ ЦРКВЕ

Период извођења радова: септембар 2006. - фебруар 2007.

Извођач: Америкен инвест компани, Приштина, Монолистрој (Бугарска)

Надзорник радова: Арх. Милан Цатић, Пећ

Завршени радови:

- Комплетно чишћење и рушење оштећених елемената (стубова, челичних греда, унутрашње малтерисање, лимова, подова)
- Темељи нових стубова
- Постављање унутрашњих дрвених скела
- Челични стубови и кровна конструкција
- Поправка и чишћење камена
- Нови камени свод и купола

Незавршени радови (предвиђено је да буду окончани до фебруара 2007. год)

- Покривање крова оловним покривачем
- Столарија
- Унутрашња дрвена галерија
- Електрична инсталација
- Реконструкција спољашње веранде

Изглед храма пре почетка радова на обнови

Садашњи изглед храма. Потпуно је завршена кровна конструкција и завршавају се радови на централној куполи и звонику.

Изглед унутрашњости храма пре почетка процеса обнове

Изглед поткровног дела цркве испод централне куполе. Сводови и пандантифи урађени су од камена сиге

У току наредне године предвиђено је да се заврши унутрашње уређење храма са постављањем новог иконостаса.

3. ЦРКВА СВ. НИКОЛА, ПРИШТИНА

А - РАДОВИ НА РЕКОНСТРУКЦИЈИ ЦРКВЕ

Период извођења радова: септембар-децембар 2006. год.

Извођач: Фирма П.А.Б. Ђаковица

Надзорник радова: Арх. Јовица Лукић, Лепосавић

Завршени радови:

- Чишћење и рушење оштећених елемената (подова, малтера, столарије)
- Заштита унутрашњих зидних слика
- Унутрашња скела
- Чишћење каменорезачких површина
- Темелји нових стубова
- Нови стубови и кровна плоча
- Кровна дрвена конструкција и цреп
- Оловни покривач на куполи и сводовима
- Унутрашња дрвена галерија
- Столарија
- Нови мермерни подови
- Молерски радови
- Електрична и громобранска инсталација

Спољашњи изглед храма пре почетка обнове

Спољашњи изглед храма након завршетка обнове

У току наредне 2007. године предвиђено је детаљно унутрашње уређење храма са постављањем новог иконостаса и санацијом делова сачуваних фресака на бочним зидовима.

Унутрашњи изглед храма пре обнове

Унутрашњи изглед храма након завршетка грубих грађевинских радова

Б-РЕКОНСТРУКЦИЈА ПАРОХИЈСКОГ ДОМА, КРСТИОНИЦЕ И ЗВОНИКА

Период извођења радова: октобар-децембар 2006. год.

Извођач: Фирма Садику, Сува Река

Надзорник радова: Арх. Јовица Лукић, Лепосавић

Завршени радови:

- Чишћење и рушење оштећених елемената
- Ново унутрашње малтерисање
- Инсталације (електрична инсталација, водоводна инсталација, канализација, ТВ каблови)
- Конструкција крова парохијског дома
- Водоотпорни најлон и постављање црепа на Парохијски Дом
- Унутрашња столарија
- Поправка или замена подова
- Олуци
- Фасада и молерски радови
- Реконструкција звоника

Спољашњи изглед крстионице пре обнове

Садашњи изглед крстионице

Изглед парохијског дома пре обнове

Садашњи изглед парохијског дома

У току наредне, 2007. године предвиђено је унутрашње уређење ових објеката.

4. МАНАСТИР ДЕВИЧ, СРБИЦА

А- РЕКОНСТРУКЦИЈА ГОСТИНСКОГ КОНАКА И ОБРУШЕНОГ ПОТПОРНОГ ЗИДА

Период извођења радова: септембар-децембар 2006. год.

Извођач: Украс, Звечан

Надзорник радова: Арх. Зоран Гарић, директор Покрајинског завода у Лепосавићу

Завршени радови:

- Комплетно чишћење и рушење оштећених елемената
- Поправка или замена унутрашњих преградних зидова
- Малтерисање унутрашњих и спољашњих зидова
- Нове бетонске плоче
- Нова кровна конструкција и покривање црепом
- Подови од камена и керамичких плочица
- Нови прозори и врата
- Инсталације (струја, водоводна инсталација, канализација и грејање)
- потпуна реконструкција потпорног зида је завршена
- Молерски радови
- Громобранска инсталација. Комплетни детаљи осталих инсталација

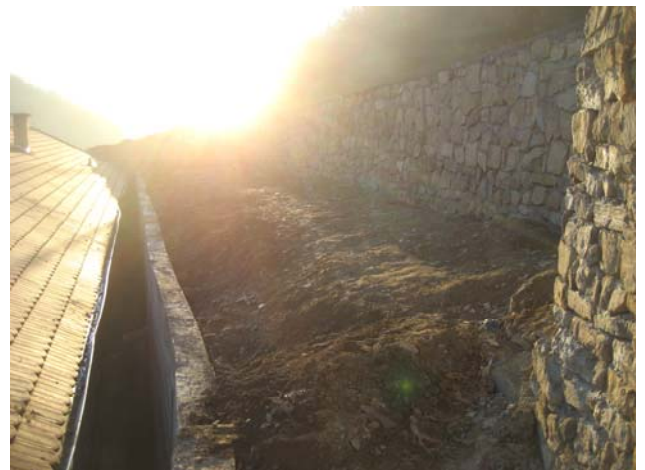
Изглед гостинског конака и зимске капеле пре обнове

Садашњи гостинског конака и зимске капеле

Потпорни зид пре санације (наслоњен на трпезарију)

Изглед након завршене санације потпорног зида
и измештања оградног каменог зида

Б- УНУТРАШЊЕ ПОПРАВКЕ У ЦРКВИ МАНАСТИРА

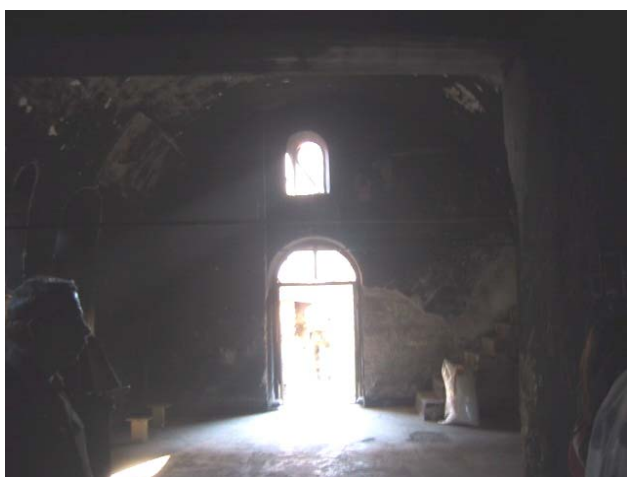
Период извођења радова: октобар-децембар 2006. год.

Извођач: УКРАС, (Звечан)

Надзорник радова: Арх. Зоран Гарић, директор Покрајинског завода у Лепосавићу

Завршени радови:

- Скидање оштећеног малтера заштићујући површине са фрескама у присуству стручњака за конзервацију фресака
- Ново малтерисање и електрична инсталација у нартексу
- Реконструкција подова
- Комплетирање електричне и громобранске инсталације
- Комплетирање спољашњих олука

Унутрашњост цркве пре почетка радова

Садашњи изглед унутрашњости храма

За наредну 2007. годину предвиђена је санација живописа и израда новог иконостаса.

В- РЕКОНСТРУКЦИЈА СЕСТРИНСКОГ КОНАКА И ПОКРИВАЊЕ КРОВА ЗИМСКЕ КАПЕЛЕ ОЛОВНИМ ПОКРИВАЧЕМ

Период извођења радова: новембар-децембар 2006. год.

Извођач: УКРАС, (Звечан)

Надзорник радова: Арх. Зоран Гарић, директор Покрајинског завода у Лепосавићу

Завршени радови:

- Чишћење и скидање оштећених елемената
- Испуњавање пукотина у зиду
- Челични елементи за учвршћивање (стубова, греда и надвратника)
- Нове бетонске плоче
- Покривање оловним покривачем зимске капеле

Изглед сестринског конака пре уклањања рушевина

Садашњи изглед након консолидације зграде и изливања плоче над првим спратом конака

У току наредне, 2007. године предвиђена је потпуна реконструкција сестринског конака. Тиме ће манастир Девич добити још један обновљени конак са санираном црквом и зимском капелом.

5. ЦРКВА ВАВЕДЕЊА ПРЕСВЕТЕ БОГОРОДИЦЕ , БЕЛО ПОЉЕ, ПЕЋ

РАДОВИ НА РЕКОНСТРУКЦИЈИ ОБЈЕКТА

Период извођења радова: октобар-децембар 2006. год.

Извођач: УКРАС (Звечан)

Надзорник радова: Арх. Милан Цатић

Завршени радови:

- Чишћење и скидање оштећених елемената
- Кружна дренажа око Цркве
- Поправка или замена спољашњег малтера
- Тротоар око Цркве
- Столарија
- Молерски радови
- Поправка пода
- Електрична инсталација

У току следеће године предвиђена је санација живописа и унутрашње уређење цркве са постављањем новог иконостаса.

Изглед храма пре почетка радова на обнови

Садашњи изглед храма

Изглед унутрашњости храма пре почетка радова

Садашњи изглед унутрашњости храма

6. СТАРА ЦРКВА СВ. ЂОРЂА (РУНОВИЋА), ПРИЗРЕН

РАДОВИ НА ОБНОВИ

Период извођења радова: октобар-децембар 2006. год.

Извођач: Америкен инвест компани, Приштина, Монолистрој (Бугарска)

Надзорник радова: Арх. Милан Цатић

Завршени радови:

- Чишћење и скидање оштећених елемената
- Поправка унутрашњег малтера
- Чишћење и поправка каменорезачких радова
- Електрична инсталација
- Покривање оловним покривачем дела крова са кога је претходно украдено олово
- Нова столарија

Изглед цркве пре почетка радова

Садашњи изглед цркве

7. ЦРКВА СВ. ИЛИЈЕ, ВУЧИТРИН

РАДОВИ НА ОБНОВИ

Период извођења радова: октобар-децембар 2006. год.

Извођач: Фирма Артинг, Ђаковица

Надзорник радова: Арх. Јовица Лукић, Лепосавић

Завршени радови:

- Демонтажа привременог заштитног крова и свих оштећених елемената
- Ископ земље око Цркве због обнављања оригиналног нивоа објекта
- Поправка или замена малтера на припрати
- Кровна конструкција припрате
- Дренажни систем,
- Покривање крова
- Столарија
- Обнова пода
- Молерски радови
- Електрична инсталација

Изглед цркве пре почетка радова

Садашњи изглед цркве

Изглед припрате храма пре почетка радова

Изглед припрате при крају радова на обнови

Изглед бочног дела храма са припратом пре обнове

Садашњи изглед бочног дела храма са припратом

8. ЦРКВА УСПЕЊА ПРЕСВЕТЕ БОГОРОДИЦЕ, ЂАКОВИЦА

РЕКОНСТРУКЦИЈА КАМЕНОГ ОГРАДНОГ ЗИДА

Период извођења радова: новембар-децембар 2006. год.

Извођач: Фирма Плеђја 2, Истинић, Дечани

Завршени радови:

- Темељи зида
- Камени зид
- Дрвена капија и врата

Потпуна обнова храма Пресвете Богородице и парохијског дома који су уништени у марту 2004. године предвиђена је за 2007. годину.

Изглед локације пре обнове оградног зида

Садашњи изглед недовршеног каменог зида

Манастир Високи Дечани
24. децембар 2006. год.

Настојатељ манастира Високи Дечани
Епископ Теодосије (Шибалић)

Теодосије